

prima instanță: Judecătoria Soroca – Gh. Mîțu

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți – A. Gheorghieș, Au. Toderaș și A. Albu

Î N C H E I E R E

30 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului
judecători

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari și Luiza Gafton

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de Dîrloi Vladimir,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Dîrloi Vladimir împotriva lui Belous Nicolai și Belous Andrei cu privire la restituirea sumei,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 30 noiembrie 2017, prin care s-a respins cererea de apel depusă de Dîrloi Vladimir și s-a menținut hotărârea Judecătoria Soroca din 28 aprilie 2017, prin care acțiunea a fost respinsă

c o n s t a t ă:

La 12 ianuarie 2016 Dîrloi Vladimir a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Belous Nicolai și Belous Andrei cu privire la restituirea sumei.

În motivarea cererii de chemare în judecată Dîrloi Vladimir a indicat că în anul 2004 de comun acord cu Belous Nicolai au procurat produse agricole - mere, care au fost depozitate la ambii acasă.

Au făcut trei rute cu două mijloace de transport pentru realizarea producției agricole în Federația Rusă, orașul Breansk.

Produsele agricole au fost realizate de Potapova Olga, în calitate de vânzător, care a acumulat o datorie față de dânsii în mărime de 26 500 ruble, echivalentul sumei de 920 dolari.

După efectuarea rutei a treia de realizare a mărfii, au convenit să facă calculele privind realizarea veniturilor.

A concretizat că banii pe care i-a investit Belous Nicolai în procurarea producției agricole, i-au fost restituiți integral din venitul realizat, însă dânsul a cheltuit suma de 3 900 dolari, din care i-au fost restituiți doar suma de 1600 dolari, iar pentru restul sumei de 2 300 dolari au convenit să primească producția de mere, care era depozitată la el acasă.

Nu au împărțit venitul realizat, care conform calculelor sale constituie suma de 1 500 dolari.

Având în vedere că 26 500 ruble se aflau la vânzătorul Potapova Olga, Belous Nicolai a insistat să-i semneze o recipisă potrivit căruia îi este dator cu suma de 750 dolari.

O parte din merele care se depozitau la dânsul acasă s-au alterat, iar ulterior a mai cumpărat 70 lăzi de mere în valoare de 400 dolari.

A mai concretizat că producția realizată în 2 rute a costat 2 700 dolari și pe care a transportat-o iarăși în orașul Breansk, unde a fost însoțit de Belous Nicolai și tatăl său Belous Andrei.

În orașul Breansk, Potapova Olga le-a returnat datoria pe care o avea față de dânsii în mărime de 26 500 ruble și totodată dânsul i-a restituit lui Belous Nicolai datoria de 750 dolari.

Din cele 2 rute de producție agricolă transportată, Potapova Olga a cumpărat una, și anume 5 300 kg de mere, fapt ce se confirmă prin factura din 28 ianuarie 2005 la prețul de 92 750 ruble, echivalentul sumei de 3 290 dolari, sumă care nu i-a fost restituită până în prezent.

Fiind deplasat pentru realizarea producției de mere, care se află în cea de-a doua rutieră, Belous Nicolai și Belous Andrei în lipsa sa au primit de la Potapova Olga suma de 3 290 dolari în prezența a doi martori, Neamțu Vasilii și Dabija Mihail, care erau soferii ce au transportat marfa.

Când s-a adresat Olgăi Potapova pentru a i se achita suma de 3 290 dolari, aceasta a confirmat că a banii au fost luați de Belous Andrei și Belous Nicolai.

A solicitat Olgăi Potapova să-i confirme prin recipisă că suma de 3 290 dolari a fost dată lui Belous Andrei și Belous Nicolai.

Ulterior a solicitat pârâților să întoarcă restanța de 1 790 dolari, bani pe care i-a investit în procurarea producției de mere, însă a fost refuzat.

Având la bază refuzul pârâților de a i se restitui suma, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva acestora, anexând în calitate de probe factura nr. 5712 din 28 ianuarie 2005, recipisa scrisă de Potapova Olga din 28 ianuarie 2005 și alte probe aferente producției de mere.

În cadrul procesului, Belous Andrei a înaintat împotriva sa acțiune reconvențională, prin care a pretins încasarea sumei conforme recipisei în mărime de 750 dolari.

Cererea sa de chemare în judecată a fost respinsă, iar acțiunea reconvențională a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea din contul său în beneficiul lui Belous Andrei a sumei de 750 dolari.

După 8 ani de la examinarea litigiului a aflat că cererea sa inițială de chemare în judecată a fost schimbată și că în calitate de pârât a fost inclus doar Belous Andrei, cu care nu a întreținut careva relații comerciale.

Belous Nicolai a fost înlăturat din cererea inițială de chemare în judecată, însă anume cu acesta a realizat producția de mere, iar acțiunea reconvențională a fost înaintată în baza recipisei din 04 ianuarie 2005, prin care dânsul s-a obligat față de Belous Nicolai să-i restituie suma.

Judecătoria Soroca eronat a admis acțiunea reconvențională, deoarece recipisa este eliberată în beneficiul lui Belous Nicolai, iar Belous Andrei nu are dreptul să pretindă această sumă.

A concretizat că costul merelor transportate la Breansk este de 2 700 dolari, cheltuielile de transport, proceduri vamale sunt în mărime de 1 800 dolari, astfel se formează suma de 4 500 dolari. A realizat marfă Olgăi Potapova în sumă de 3 290 dolari și la alte magazine în sumă de 2 957 dolari, în total suma de 6 247 dolari.

Dîrloi Vladimir cere încasarea de la Belous Andrei și Belous Nicolai a sumei de 1 790 dolari (f.d.1-4, vol. I).

Prin hotărârea Judecătorei Soroca din 28 aprilie 2017 s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Dîrloi Vladimir (f.d. 127, 135-136, vol. I).

La 25 mai 2017 Dîrloi Vladimir a depus apel împotriva hotărârii Judecătorei Soroca din 28 aprilie 2017 (f.d. 143-144, vol. I), iar la 21 septembrie 2017 și 26 octombrie 2017 cereri de apel suplimentare împotriva aceleași hotărâri (f.d. 175, 183, vol. I).

Curtea de Apel Bălți prin decizia din 30 noiembrie 2017 a respins apelul declarat de Dîrloi Vladimir și a menținut hotărârea Judecătorei Soroca din 28 aprilie 2017 (f.d. 205-209, vol. I).

În motivarea soluției, instanțele de judecată au reținut că în anul 2005 Dîrloi Vladimir a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Belous Andrei cu privire la încasarea prejudiciului material în mărime de 1 140 dolari, datorie formată în urma realizării producției agricole (mere) în Federația Rusă, or. Breansk.

Prin hotărârea Judecătorei Soroca din 22 noiembrie 2005, menținută prin decizia Curții de Apel Bălți din 23 martie 2006 și decizia Curții Supreme de Justiție din 02 august 2006, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Dîrloi Vladimir și s-a admis acțiunea reconvențională depusă de Belous Andrei, fiind dispusă încasarea din contul lui Dîrloi Vladimir în beneficiul lui Belous Andrei a sumei de 750 dolari.

În prezentul litigiu Dîrloi Vladimir în calitate de probă întru confirmarea pretențiilor a invocat copia recipisei din 29 ianuarie 2005, semnată de Potapova Olga, potrivit căreia aceasta a transmis lui Belous Andrei suma de 92 750 ruble, însă această recipisă nu confirmă că banii transmiși sunt și a lui Dîrloi Vladimir.

Au mai reținut că Dîrloi Vladimir nu a prezentat probe care să confirme participarea lui Belous Nicolai la repararea prejudiciului material, or acesta nu figurează în careva înscrisuri prezentate.

La 27 februarie 2018 prin intermediul factorului poștal Dîrloi Vladimir a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 30 noiembrie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea ambelor hotărâri judecătorești și emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată.

În motivarea cererii de recurs Dîrloi Vladimir a indicat că prima instanță nu a ținut cont de declarațiile lui Belous Andrei date în ședința de judecată din 04 aprilie 2017, care a confirmat că a primit suma de 92 750 ruble, echivalentul sumei de 3 290 dolari de la Potapova Olga, or, declarațiile acestuia urmează a fi reținute în calitate de probe.

Instanța de apel a ignorat argumentele sale, în care a invocat că Belous Nicolai nu a fost citat în proces și că față de acesta are mai multe întrebări pentru clarificarea situației de fapt și elucidarea circumstanțelor esențiale ale pricinii.

A mai concretizat că la 23 noiembrie 2017 a depus în instanța de apel un șir de înscrisuri care confirmă veridicitatea declarațiilor sale și elucidează circumstanțele esențiale pentru soluționarea legală a cauzei și anume toate cheltuielile și veniturile pe care le-a realizat din afacerea cu Belous Nicolai, însă Curtea de Apel Bălți a lăsat fără apreciere aceste probe.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 12 aprilie 2018 Curtea Supremă de Justiție a expediat lui Belous Nicolai și Belous Andrei o copie a cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii copiei respective.

Prin referința depusă la 16 mai 2017 prin intermediul factorului poștal, Belous Andrei și Belous Nicolai au solicitat declararea recursului inadmisibil, invocând că cererea înaintată de Dîrloi Vladimir împotriva lui Belous Andrei urmează a fi încetată, deoarece deja există o hotărâre irevocabilă pe acest caz încă din anul 2005, iar pretențiile împotriva lui Belous Nicolai sunt neîntemeiate și tardive, deoarece recurentul nu a prezentat probe despre existența datoriei pretinse.

La 19 mai 2018 Dîrloi Vladimir prin intermediul factorului poștal, a depus recurs suplimentar, în care a solicitat anexarea la cererea de recurs a (1) recipisei din 04 ianuarie 2005, care confirmă desfășurarea afacerii cu Belous Nicolai și datoria sa față de acesta în mărime de 750 dolari; (2) maculatorul evidenței cheltuielilor și veniturilor acumulate în realizarea merelor în cele 3 rute, (3) acțiunea reconvențională a lui Belous Andrei din 14 noiembrie 2005.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Verificând argumentele invocate de Dîrloi Vladimir în cererea de recurs pe baza materialelor din dosar și a referinței depusă de Belous Andrei și Belous Nicolai, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 433 lit. b) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

La 29 ianuarie 2018 Curtea de Apel Bălți a expediat în adresa părților copia deciziei din 30 noiembrie 2017 (f.d. 210, vol. I), care a fost recepționată de Dîrloi Vladimir potrivit avizul de recepție la 02 februarie 2018 (f.d. 214, vol. II), fapt ce denotă că recursul declarat la 27 februarie 2018 este depus în interiorul termenului de 2 luni acordat de legiuitor.

În conformitate cu art. 433 lit. c) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

În speță, recursul a fost semnat de Dîrloi Vladimir, recurentul fiind partea în proces care a declanșat acțiunea, astfel încât temeiul stipulat de art. 433 lit. c) Codul de procedură civilă nu are incidență.

În conformitate cu art. 433 lit. d) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

La caz, instanța de recurs relevă că nici temeiul prevăzut de art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă nu este aplicabil.

Luând în considerare cele constatate *supra*, instanța de recurs conchide că recursul nu poate fi considerat inadmisibil în baza temeiurilor enumerate de art. 433 lit. b), c) sau d) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

În conformitate cu art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Aceste dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a 2-a, Cap. XXXVIII, Cod de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește în exclusivitate probleme de drept material și procedural, verificându-se legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, sarcina instanței de recurs la această etapă este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Completul evidențiază că în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, consfințite de art. 6 din CEDO, în special cu referire la dreptul de acces liber la justiție și la dreptul subsecvent de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile Delcourt contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și Erfar-Avef contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, Completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a

justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Completul statuează că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea Hansen contra Norvegiei din 2 octombrie 2014), iar în concepția CtEDO, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea Nersesyanyan contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Completul notează că în cererea de recurs Dîrloi Vladimir a invocat temei de declarare a recursului prevederile art. 432 alin. (2) lit. a) și c) Codul de procedură civilă.

Totuși, din conținutul cererii de recurs rezultă că, în mare parte, Dîrloi Vladimir a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară, asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat cu suficientă putere de convingere, iar invocarea pretinselor încălcări admise de instanța de apel nu este suficient de fundamentată.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Astfel, din motivele menționate și având în vedere că instanța de apel și prima instanță au examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material, procedural și apreciind corect probele administrate au emis hotărâri legale, iar argumentele invocate de Dîrloi Vladimir în cererea de recurs poartă caracter declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Dîrloi Vladimir se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului

Ala Cobăneanu

Judecători

Dumitru Mardari

Luiza Gafton